

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Криміналістика

ОП «ПРАВО»

Шифр за ОП	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Період вивчення		Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
				Рік, коли пропонується вивчення	Семестр		
ВНД-21	Криміналістика	Вибіркова навчальна дисципліна	Перший (бакалаврський)	4	7	5	Диференційований залік

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: очна, заочна.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, консультація.

Методи навчання: словесні та пояснювально-демонстраційні; метод проблемного викладання; практичні методи; кейс-метод; метод аналізу слідчих ситуацій, криміналістичних матеріалів і судової практики; метод моделювання слідчих (розшукових) дій та професійних ситуацій; дослідницькі методи; інтерактивні методи; використання інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до видів навчальних занять. Обговорення проблемних питань, дискусії, аналіз слідчих ситуацій та професійних рішень. Практичні вправи, аналіз кейсів, моделювання слідчих дій, тренінгові заняття, творчі та аналітичні завдання за тематикою дисципліни.

Оцінювання: поточне, підсумкове.

Мета викладання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок щодо використання криміналістичних засобів, методів і тактичних прийомів у процесі виявлення, фіксації, дослідження та використання доказової інформації, організації й проведення слідчих (розшукових) дій, розкриття, розслідування та попередження кримінальних правопорушень.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК03	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК06	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК07	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК08	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК09	Здатність працювати в команді.
ЗК16	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН03	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН07	Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
ПРН17	Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування та участь у дискусіях на семінарських заняттях; тестування; виконання практичних і кейсових завдань (аналіз слідчих ситуацій, криміналістичних матеріалів та способів розслідування кримінальних правопорушень); оцінювання індивідуальних завдань; моделювання слідчих (розшукових) дій та професійних ситуацій; підготовка аналітичних і практичних робіт; оцінювання участі у тренінгових вправах та групових формах роботи; питання для поточного та підсумкового контролю; оцінювання результатів неформальної освіти в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті; підсумковий контроль у формі диференційованого заліку, що передбачає комплексну перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Криміналістика як наука та навчальна дисципліна

Поняття, предмет, система та завдання криміналістики. Історія розвитку криміналістики. Принципи та методи криміналістики. Зв'язок криміналістики з кримінальним процесом, кримінальним правом, кримінологією, судовою медициною та іншими науками. Сучасні напрями розвитку криміналістики та використання спеціальних знань у кримінальному провадженні.

Тема 2. Криміналістична ідентифікація та діагностика

Поняття криміналістичної ідентифікації. Об'єкти, види та значення криміналістичної ідентифікації. Ідентифікаційні ознаки та властивості об'єктів. Криміналістична діагностика та її значення у розслідуванні кримінальних правопорушень.

Тема 3. Криміналістична техніка та технічне забезпечення розслідування

Поняття та система криміналістичної техніки. Технічні засоби виявлення, фіксації, вилучення та дослідження доказової інформації. Фото-, відеофіксація та технічне документування слідчих (розшукових) дій. Використання цифрових технологій у криміналістиці. Участь спеціаліста під час проведення слідчих (розшукових) дій. Особливості застосування спеціальних знань під час розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Тема 4. Трасологія та криміналістичне дослідження слідів

Поняття слідів у криміналістиці та їх класифікація. Сліди рук, ніг, транспортних засобів, знарядь злочину та інші види слідів. Методи виявлення, фіксації, вилучення та дослідження слідів. Значення трасологічних досліджень у процесі доказування.

Тема 5. Криміналістичне дослідження документів та письма

Поняття документа у криміналістиці. Види документів та способи їх дослідження. Ознаки повного і часткового підроблення документів. Техніко-криміналістичне дослідження документів. Основи почеркознавства та авторознавства.

Тема 6. Судова балістика, зброя та вибухові пристрої

Поняття судової балістики. Види вогнепальної зброї, боєприпасів та вибухових пристроїв. Сліди застосування зброї. Виявлення, фіксація та дослідження зброї і боєприпасів. Особливості огляду сховищ зі зброєю та боєприпасами, у тому числі на деокупованих територіях. Заходи безпеки та участь спеціалістів під час проведення відповідних слідчих дій.

Тема 7. Криміналістична тактика та організація розслідування

Поняття, система та завдання криміналістичної тактики. Тактичні прийоми, комбінації та операції. Криміналістичні версії та планування розслідування. Організація взаємодії слідчого з оперативними підрозділами, спеціалістами та експертами. Використання спеціальних знань для подолання протидії розслідуванню.

Тема 8. Тактика проведення слідчих (розшукових) дій

Тактика огляду місця події. Тактика допиту, обшуку, пред'явлення для впізнання, слідчого експерименту та інших слідчих (розшукових) дій. Особливості участі спеціаліста у проведенні слідчих дій. Тактика проведення слідчих дій під час розслідування пожеж, вибухів, злочинів із використанням зброї та інших складних кримінальних правопорушень. Особливості фіксації результатів слідчих дій.

Тема 9. Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень

Поняття та структура криміналістичної методики. Методика розслідування злочинів проти життя та здоров'я особи, злочинів проти власності, корупційних та кіберзлочинів. Особливості розслідування серійних вбивств, злочинів, пов'язаних із пожежами, незаконним обігом зброї та боєприпасів. Особливості досудового розслідування кримінальних правопорушень за фактами введення в обіг небезпечної продукції.

Тема 10. Сучасні тенденції розвитку криміналістики та цифрова криміналістика

Цифрові докази та особливості їх дослідження. Використання інформаційних технологій у розслідуванні кримінальних правопорушень. Основи цифрової криміналістики. Сучасні криміналістичні технології. Міжнародний досвід використання криміналістичних засобів і методів у розслідуванні кримінальних правопорушень.

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою розширення професійних компетентностей.

Рекомендовані платформи:

1) Цикл матеріалів «Крок до взаємодії» від USAID – <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/krok-do-vzayemodiyi-antykorupsiya/>

2) FutureLearn – Introduction to Forensic Science – англomовний курс з основ криміналістики та судових експертиз від University of Strathclyde. <https://ua.educations.com/institutions/futurelearn/vstup-do-kursu-kriminalistichnih-nauk-universitet-stratklajda>

3) Стандарти досудового розслідування (EdEra / Workademy) – досудове розслідування, стандарти слідчих дій, доказування. <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/6636>

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти. Так само не є обов'язковими саме ці курси та можуть бути пройдені інші тематичні курси, тренінги тощо.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за зверненням здобувача освіти в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

Методи навчання на лекціях: словесні (лекція, пояснення); пояснювально-демонстраційні (презентації, ілюстрації, демонстрації); метод проблемного викладання; методи візуалізації (схеми, моделі конфліктів, таблиці); інтерактивні методи; використання інформаційно-комунікаційних технологій (мультимедійні, дистанційні, веб-орієнтовані засоби навчання).

Методи навчання на семінарських заняттях: словесні (дискусія, співбесіда, дебати); пояснювально-демонстраційні; практичні (виконання практичних завдань і вправ); кейс-метод (аналіз і вирішення конфліктних ситуацій); моделювання конфліктних і професійних ситуацій; тренінгові методи; пошуковий і дослідницький методи; інтерактивні методи (робота в групах, полеміка, обговорення); використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи оцінювання: усне та письмове опитування; тестування; виконання практичних і кейсових завдань; оцінювання участі у дискусіях, тренінгових вправах та моделюванні конфліктних ситуацій; перевірка індивідуальних, творчих і аналітичних завдань, контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, неформальна освіта (онлайн-курси та платформи) тощо; для підсумкового контролю: підсумкове оцінювання у формі тестування та/або письмової роботи з практичними завданнями.

Засоби діагностики результатів навчання. Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою. Підсумковий контроль передбачає проведення диференційованого заліку.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль та самостійна робота = 60 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60											Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Рекомендована література:

1. *Александренко О.В. Проблемні питання використання криміналістичного аналізу під час розслідування злочинів. Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. 2022. Вип. 2(27). С. 76-88. <https://doi.org/10.32353/khrife.2.2022.06>*

2. *Александренко О.В. Проблемні питання та основні напрями оптимізації діяльності з розслідування нерозкритих злочинів минулих років. Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. 2021. Вип. 1(23). С. 75-82. <https://doi.org/10.32353/khrife.1.2021.05>*

3. *Александренко О.В. Проблемні питання практики призначення, проведення та оцінки результатів судових експертиз при розслідуванні серійних сексуальних вбивств. Проблемні питання судово-медичної та правової практики: зб. матері. міжсвідом. міждисцип. наук.-практ. конф. (Київ, 23 трав. 2019 р.). Київ: НМУ ім. О.О. Богомольця, 2019. С. 6-10.*

4. *Александренко О., Женунтій В. Особистий внесок професора В.П. Бахіна в підготовку криміналістичних наукових і науково-педагогічних кадрів. Філософські та методологічні проблеми права. 2025. № 2(30). С. 88–96.*

5. *Використання спеціальних знань з метою подолання протидії проведенню слідчих (розшукових) дій: метод. рек. / О.В. Александренко та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. 29 с.*

6. *Використання спеціальних знань під час розслідування серійних вбивств: метод. реком. / О.В. Александренко, А.О. Плетенецька та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 37 с.*

7. *Використання спеціальних знань під час огляду сховища зі зброєю та боєприпасами на деокупованій території: метод. реком. / О.В. Александренко, С.С. Охріменко, Ю.П. Приходько. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. 44 с.*

8. *Інноваційні методи, засоби та технології в криміналістиці та судовій експертизі: наук.-практ. посібник / за заг. ред. В.Ю. Шенітька. Харків: Право, 2023. 116 с. https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2024/02/Посіб_Криміналістика_2023_НДІ-ВПЗ_ПВ1_compressed.pdf*

9. Копча В.В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. О.: ВД «Гельветика», 2022. 286 с. URL: <https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/2766>
10. Криміналістика: підручник / Р.І. Благути, О.І. Гарасимів, О.М. Дуфенюк та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2023. 820 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7336/1/криміналістика_макем_print.pdf
11. Охріменко С.С., Александренко О.В., Приходько Ю.П. Використання спеціальних знань під час огляду сховища зі зброєю та боєприпасами на деокупованій території: метод. рекомендації. Київ: НАВС, 2023. 44 с. <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e355a9a3-09ba-4409-91ba-14f6460c5a83/content>
12. Степанюк Р.Л., Гусева В.О., Кікінчук В.В. та ін. Криміналістика: криміналістична техніка: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2023. 388 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/16118>
13. Участь спеціаліста в слідчих (розшукових) діях під час розслідування злочинів, пов'язаних із пожежами: метод. реком. / О.В. Александренко, А.О. Кофанова та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. 36 с.

Викладач: *Александренко Олена Віталіївна*, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри публічного та приватного права.

Гарант освітньої програми:

Козакова Ірина Віталіївна

кандидат юридичних наук, доцент

